

บทความวิจัย

รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

THE PARTICIPATORY INTERNAL SUPERVISION MODEL FOR ENHANCING TEACHER LEARNING MANAGEMENT IN THE 21st CENTURY FOR SCHOOLS UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

จันทร์จา ชื่นใจ* เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต และ ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประเทศไทย

Jantra Chunjai*, Sowwanee Sikkhabandit and Panya Teerawithayalers
Educational Administration, Graduate School North, Bangkok University, Thailand

*E-mail: jantrachunjai@gmail.com

Received: 16-04-2023

Revised: 06-06-2023

Accepted: 07-06-2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู ในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และ 2) เพื่อทดลองและประเมินรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู ในศตวรรษที่ 21 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการพัฒนาและประเมินร่างรูปแบบคือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน ที่ได้มาจากการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงและกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทดลองและประเมินรูปแบบคือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระ และครู โรงเรียนวัดหัวลำโพง จำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ กระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จ และ 2) ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และการนำไปใช้ประโยชน์ของรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การนิเทศภายใน การมีส่วนร่วม การจัดการเรียนรู้ ศตวรรษที่ 21

ABSTRACT

This research aimed to 1) develop the participatory internal supervision model to promote teacher learning management in the 21st century for schools under Bangkok Metropolitan Administration, and 2) try out and evaluate the participative internal supervision model to promote teacher learning management in the 21st century. The target group used in the development and evaluation of the model is 15 experts obtained from purposive sampling. The target group used in the experiment and evaluation consists of 13 participants, including the school's director, deputy director, head staff, and teachers at Wat Hua Lamphong School. The research instruments included suitability, accuracy, utility, and feasibility assessment forms. The statistics used are mean and standard deviation.

The result shows that: 1) the participatory internal supervision model to promote teacher learning management in the 21st century for schools under Bangkok Metropolitan Administration consists of 3 main points including participatory internal supervision process, learning management in the 21st century, and factors leading to success, and 2) the result of suitability, accuracy, utility, and feasibility assessment of teacher learning management in the 21st century for schools under Bangkok Metropolitan Administration indicates an overall highest level.

Keywords: Internal Supervision, Participation, Learning Management, the 21st Century

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 หัวใจสำคัญคือครู เพราะการปฏิรูปการศึกษาเป็นการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ซึ่งครูทุกคนต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนจากระบบเก่าที่ยึดตัวครูเป็นหลัก คือ ครูมีบทบาทให้ความรู้แก่ศิษย์มาเป็นการเรียนการสอนที่ยึดตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูจะทำหน้าที่ในการเตรียมการแนะนำให้คำปรึกษา และสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนรู้ ได้ปฏิบัติจริงด้วยตนเองให้ออกาสผู้เรียนเรียนรู้อย่างอิสระและเต็มศักยภาพซึ่งเป็นที่น่าเชื่อมั่นว่าหากจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพดังกล่าวแล้ว ย่อมส่งผลต่อคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้ดีขึ้นได้ จากความสำคัญของครูต่อการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าว ครูจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อปรับบทบาทตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน กระบวนการพัฒนาครูที่สำคัญกระบวนการหนึ่ง คือ กระบวนการนิเทศการศึกษา เนื่องจากการนิเทศเป็นการทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายและการนิเทศภายในถือว่าเป็นกระบวนการหนึ่ง

ที่จะช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของครูในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดีขึ้นได้ เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ สถานศึกษาจำเป็นต้องใช้ทรัพยากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์ ด้วยการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ด้วยวิธีการนิเทศภายใน ซึ่งการนิเทศภายในเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้รับการนิเทศ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีขวัญ กำลังใจและมีความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติงาน ให้บรรลุผลตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด รักษาไว้ และยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นอยู่เสมอ (Jedaman et al., 2016) ซึ่งสอดคล้องกับ Office of the Basic Education Commission (2019) ที่กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจะต้องมีกระบวนการสู่ความสำเร็จในการพัฒนา 3 กระบวนการ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา ซึ่งกระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นภารกิจจำเป็นต่อการจัดการศึกษาที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน บุคลากรที่เกี่ยวข้องในหน่วยงาน จัดการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาและปรับปรุงตนเอง ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การปฏิบัติงาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือ ชี้แนะ และพัฒนางานให้ประสบผลสำเร็จ ทันต่อสภาพ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อีกทั้งเป็นองค์ประกอบ สำคัญที่ช่วยเหลือสนับสนุนให้กระบวนการบริหาร และกระบวนการเรียนการสอนมีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาของประเทศ

ในสภาวะการณ์ที่สังคมไทยและสังคมโลก มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจาก ความเจริญทางด้านข้อมูลข่าวสาร วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของ สังคมไทยอย่างมากมาย ประเทศชาตินั้นสร้างขึ้น และดำรงอยู่ด้วยสติปัญญา และลุ่มสลายลงเพราะ ความโง่เขลาเบาปัญญาและความไร้ซึ่งการศึกษา ของปวงชน การศึกษาจึงเข้ามามีบทบาทและความสำคัญยิ่งต่อวิถีชีวิตของคนและสังคม โดยเฉพาะ การเตรียมคนเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เป็นภารกิจของ การศึกษาโดยตรง จึงได้เกิดกระแสเรียกร้องจาก ทุกฝ่ายให้มีการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาคน ให้รักที่จะเรียนรู้ มีความสุขในการเรียนรู้ มีปัญญามีความคิดที่จะสามารถแก้ปัญหาและเลือกสรร สิ่งที่ดีมีคุณค่าอย่างแท้จริง ให้กับตนเองและสังคม โดยการจัดการศึกษาที่ได้นั้น จะต้องสอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและเทคโนโลยี (Kaewdang, 2016) จากผลการประเมินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา มาตรฐานที่ 3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับดี คือมีการดำเนินการวางแผนทุกปีการศึกษาแต่ยังไม่ ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากการดำเนินการ นิเทศภายในยังไม่ทั่วถึงและไม่ครอบคลุมตาม ปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของครู และ สถานศึกษาขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการ นิเทศเพื่อแก้ปัญหาเนื่องจากภาระงานอื่นมีมาก ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อ การออกแบบ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไม่หลากหลายและขาดการนิเทศอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น (Department of Education Bangkok

Metropolitan Administration, 2021) จากปัญหาการนิเทศและการจัดการเรียนรู้ที่ได้กล่าวมาข้างต้น ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้วยกระบวนการนิเทศภายใน จำเป็นต้องปรับปรุงให้การนิเทศซึ่งเป็นความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อแก้ปัญหาร่วมกัน เป็นการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาที่ยึดหลักการทำงานร่วมกัน ด้วยสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความต้องการพัฒนารูปแบบและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ให้เป็นระบบอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม จะส่งผลให้กิจกรรมวิชาการต่าง ๆ บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

ของครู ในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อทดลองและประเมินรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู ในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ทบทวนแนวคิด

แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์จากแนวคิดของนักวิชาการและนักวิจัยดังตารางที่ 1 โดยสรุปกระบวนการนิเทศภายในที่เป็นความเห็นที่สอดคล้องกันสูงสุด ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การสำรวจปัญหาและความต้องการ (Needs) ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์และลำดับความสำคัญ (Analysis) ขั้นที่ 3 การวางแผนการนิเทศ (Planning) ขั้นที่ 4 การดำเนินการนิเทศ (Implement) ขั้นที่ 5 การติดตามและประเมินผล (Monitoring & Evaluation) และ ขั้นที่ 6 การรายงานผลการนิเทศ (Report)

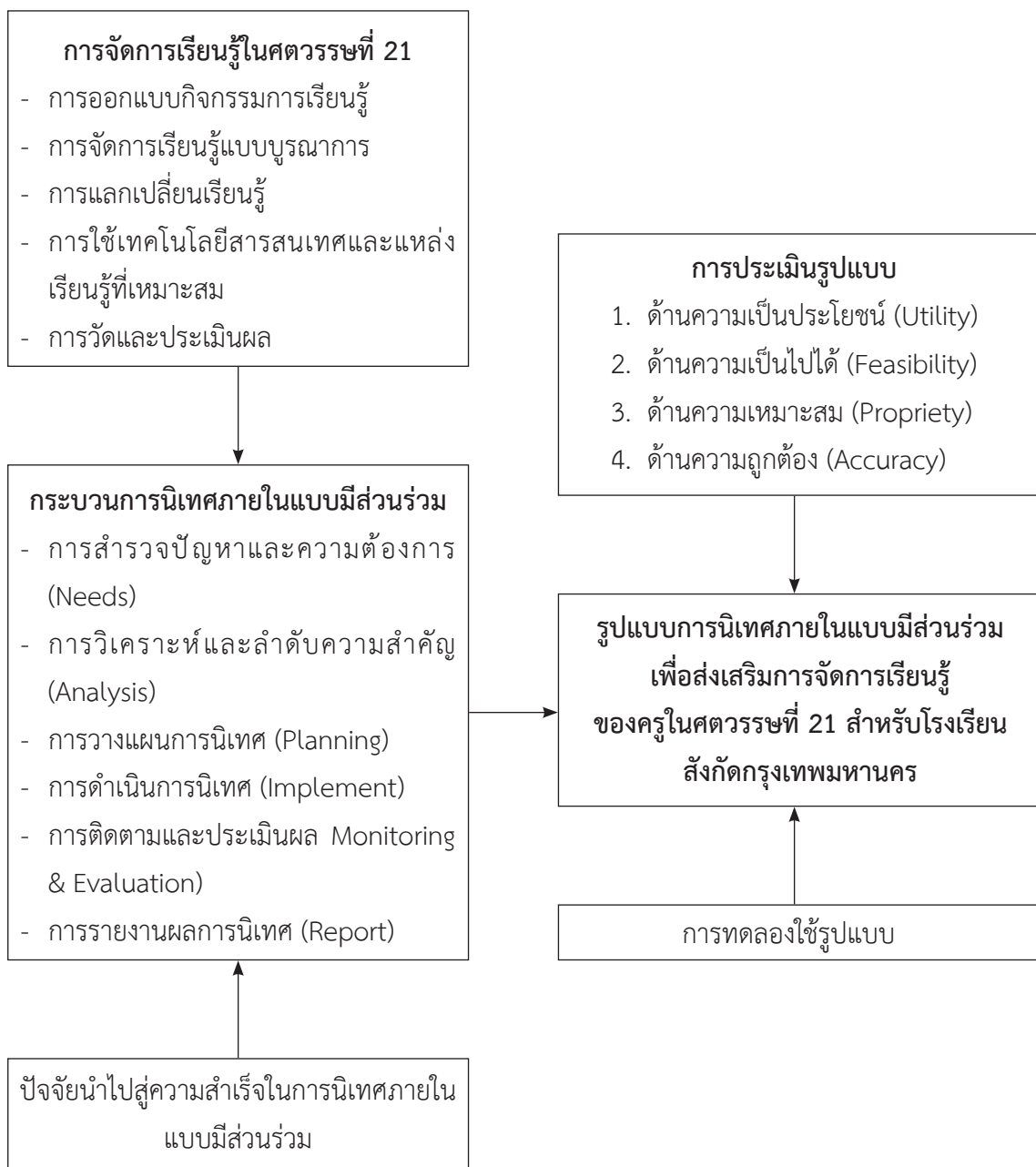
ตารางที่ 1 การสังเคราะห์กระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม

กระบวนการ \ นักวิชาการและ หน่วยงาน การศึกษา	Harris. (1985)	Glickman et al. (1995)	Wiles; & Bondi (2004)	Allen (2005)	Sa-ngad (1987)	Chainat Primary Educational Service Area Office. (2013)	Satun Primary Educational Service Area Office. (2013)	Wandee (2014)	Office of the Basic Education Commission (2019)	Bootprom (2019)	รวม
1. สำรวจปัญหา ความต้องการ	✓		✓				✓		✓	✓	5
2. การวิเคราะห์ความสำคัญ	✓	✓	✓		✓					✓	5
3. การเตรียมการ					✓	✓	✓				3
4. การวางแผนการนิเทศ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
5. การให้ความรู้	✓			✓							2
6. จัดสรรทรัพยากร	✓								✓		2
7. การประสานงาน	✓										1
8. การดำเนินการนิเทศ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
9. การติดตาม ประเมินผล	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓		7
10. การสร้างขวัญกำลังใจ	✓			✓			✓				3
11. การรายงานผลการนิเทศ		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		7
12. การปรับปรุง			✓			✓					2
13. ทบทวนหลังปฏิบัติงาน					✓						1
14. อำนาจการหรือสั่งการ	✓										1
15. การขยายผล ต่อยอด					✓						1

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยใช้ระบบมาตรฐานการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Standards) ตามแนวคิดของ Office of the Basic Education Commission (2017) ประกอบด้วย 1) การออกแบบ

กิจกรรมการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม และ 5) การวัดและประเมินผล

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D Research) มี 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จในการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ 10 คน (ไม่ได้นำเสนอผลในบทความนี้)

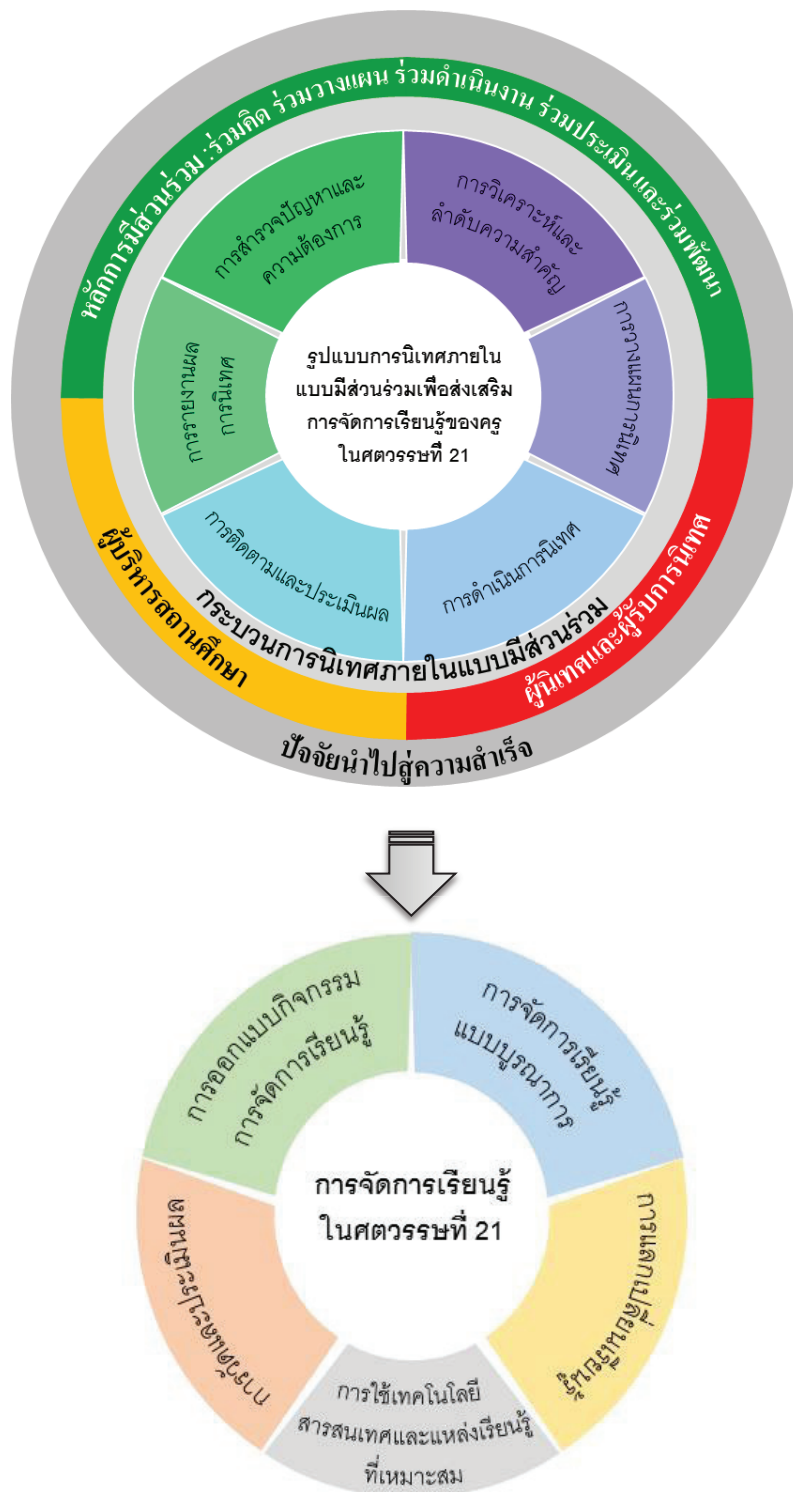
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดำเนินการดังนี้ 1) ยกร่างรูปแบบโดยนำผลการศึกษา ตามขั้นตอนที่ 1 และจากผลการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สังเคราะห์องค์ความรู้ (Content Synthesis) เพื่อหาข้อสรุปรวม (Common Conclusion) สำหรับการยกร่างรูปแบบ 2) ตรวจสอบร่างรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถและ/หรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาและการบริหารจัดการเรียนรู้ ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และตรวจสอบร่างรูปแบบโดยใช้เครื่องมือประเมิน

ความเหมาะสม (Propriety standards) และความถูกต้อง (Accuracy standards) ของร่างรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองและประเมินรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ โรงเรียนวัดหัวลำโพง โดยให้ผู้นิเทศ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระ และครูผู้รับการนิเทศ รวมทั้งสิ้น 13 คน ทำการประเมินโดยใช้เครื่องมือประเมินความเป็นประโยชน์ (Utility standards) และความเป็นไปได้ (Feasibility standards) แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) กระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม 2) การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ 3) ปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จ ดังภาพที่ 2 และผลการประเมินรูปแบบดังตาราง 1 และตาราง 2

ภาพที่ 2 รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู
ในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความถูกต้องของ (ร่าง) รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

(n = 5)

ประเด็นการประเมิน	ความเหมาะสม			ความถูกต้อง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
กระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม	4.82	.09	มากที่สุด	4.85	.07	มากที่สุด
1) การสำรวจปัญหาและความต้องการ (Needs)	4.60	.16	มากที่สุด	4.63	.13	มากที่สุด
2) การวิเคราะห์และลำดับความสำคัญ (Analysis)	4.70	.41	มากที่สุด	4.73	.35	มากที่สุด
3) การวางแผนการนิเทศ (Planning)	4.85	.10	มากที่สุด	4.89	.06	มากที่สุด
4) การดำเนินการนิเทศ (Implement)	4.94	.09	มากที่สุด	4.96	.05	มากที่สุด
5) การติดตามและประเมินผล (Monitoring & Evaluation)	4.85	.12	มากที่สุด	4.88	.10	มากที่สุด
6) การรายงานผลการนิเทศ (Report)	4.83	.12	มากที่สุด	4.86	.10	มากที่สุด
การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.87	.14	มากที่สุด	4.90	.16	มากที่สุด
1) การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	4.90	.22	มากที่สุด	4.90	.22	มากที่สุด
2) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	4.80	.45	มากที่สุด	4.80	.45	มากที่สุด
3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้	5.00	.00	มากที่สุด	5.00	.00	มากที่สุด
4) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม	4.85	.22	มากที่สุด	4.85	.22	มากที่สุด
5) การวัดและประเมินผล	4.87	.12	มากที่สุด	4.93	.15	มากที่สุด
ปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จ	4.86	.10	มากที่สุด	4.81	.10	มากที่สุด
1) หลักการมีส่วนร่วม (Participation)	5.00	.00	มากที่สุด	5.00	.00	มากที่สุด
2) ผู้บริหารสถานศึกษา	4.96	.09	มากที่สุด	4.96	.09	มากที่สุด
3) ผู้นิเทศ	4.73	.16	มากที่สุด	4.67	.10	มากที่สุด
4) ผู้รับการนิเทศ	4.89	.15	มากที่สุด	4.82	.18	มากที่สุด
ภาพรวม	4.84	0.05	มากที่สุด	4.85	.04	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) โดยที่องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีความเหมาะสมสูงสุด ($\bar{X} = 4.87$) รองลงมาคือปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จ

($\bar{X} = 4.86$) และกระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.82$) ตามลำดับ และผลการประเมินความถูกต้องในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) โดยที่องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีความถูกต้องสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมาคือกระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.85$) และปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จ $\bar{X} = 4.81$)

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของ (ร่าง) รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

(n = 13)

ประเด็นการประเมิน	ความเหมาะสม			ความถูกต้อง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
กระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม	4.83	0.38	มากที่สุด	4.78	0.41	มากที่สุด
1) การสำรวจปัญหาและความต้องการ (Needs)	4.75	0.43	มากที่สุด	4.74	0.44	มากที่สุด
2) การวิเคราะห์และลำดับความสำคัญ (Analysis)	4.78	0.41	มากที่สุด	4.73	0.44	มากที่สุด
3) การวางแผนการนิเทศ (Planning)	4.83	0.37	มากที่สุด	4.77	0.42	มากที่สุด
4) การดำเนินการนิเทศ (Implement)	4.93	0.25	มากที่สุด	4.89	0.31	มากที่สุด
5) การติดตามและประเมินผล Monitoring & Evaluation)	4.81	0.39	มากที่สุด	4.77	0.42	มากที่สุด
6) การรายงานผลการนิเทศ (Report)	4.83	0.38	มากที่สุด	4.76	0.43	มากที่สุด
การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.86	0.34	มากที่สุด	4.75	0.47	มากที่สุด
1) การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	4.87	0.34	มากที่สุด	4.79	0.41	มากที่สุด
2) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	4.69	0.46	มากที่สุด	4.51	0.55	มากที่สุด
3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม	4.98	0.14	มากที่สุด	4.90	0.29	มากที่สุด
5) การวัดและประเมินผล	4.84	0.37	มากที่สุด	4.68	0.53	มากที่สุด
ปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จ	4.82	0.30	มากที่สุด	4.82	0.38	มากที่สุด
1) หลักการมีส่วนร่วม (Participation)	4.77	0.42	มากที่สุด	4.77	0.42	มากที่สุด
2) ผู้บริหารสถานศึกษา	4.81	0.39	มากที่สุด	4.87	0.34	มากที่สุด
3) ผู้นิเทศ	4.81	0.39	มากที่สุด	4.78	0.41	มากที่สุด
4) ผู้รับการนิเทศ	4.84	0.37	มากที่สุด	4.83	0.38	มากที่สุด
ภาพรวม	4.83	0.37	มากที่สุด	4.79	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของ (ร่าง) รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.83) โดยที่องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้

ในศตวรรษที่ 21 มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.86) รองลงมาคือกระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X}$ = 4.83) และปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จ ($\bar{X}$ = 4.82) ส่วนผลการประเมินความเป็นไปได้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.79) โดยที่องค์ประกอบปัจจัยนำไปสู่

ความสำเร็จมีความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$) รองลงมาคือกระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.78$) และ การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 4.75$)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) กระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม 2) การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ 3) ปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จและผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และการนำไปใช้ประโยชน์ของรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายใน แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เรื่องการนิเทศภายใน จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาข้อสรุปรวม จัดทำเป็นกรอบแนวทางในการยกร่างรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ

ประเมินตรวจสอบ ผู้วิจัยแก้ไขจึงนำไปทดลองใช้ในสนามจริงและให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน จึงทำให้ผลการประเมินการตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาในภาวะวิกฤตสำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้ผลในระดับมากที่สุดทุกประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับ Joyce & Weil (1986) ที่กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบนั้นควรต้องมีทฤษฎีรองรับ เมื่อพัฒนารูปแบบแล้ว ก่อนนำไปใช้อย่างแพร่หลาย ต้องมีการวิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎี และตรวจสอบคุณภาพในเชิงการใช้ในสถานการณ์จริง และนำข้อค้นพบมาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับ Willer (1986) ที่กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้าง (Construct) รูปแบบ และ 2) การหาความเที่ยงตรง (Validity) ของรูปแบบ ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษา ตรวจสอบแล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์ค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) แล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ค่าเท่ากับ 0.6-1.0 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Srisa-ard (2010) อธิบายว่าการวิจัยโดยใช้รูปแบบ จำแนกออกได้เป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 เป็นการสร้างหรือพัฒนารูปแบบ โดยการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี หลักการ แนวความคิด หรือผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องหรือทำการศึกษาร่องประกอบย่อยหรือตัวแปรที่สำคัญประกอบกันขึ้นเป็นโครงสร้างของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 2 เป็นการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของรูปแบบหรือการทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบในการเก็บ

รวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริง โดยทำการทดลองใช้ในสถานการณ์จริงเพื่อทดสอบดูว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวังหรือไม่ รวมทั้งยังสอดคล้องกับ Phengsawat (2010) ที่กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การสร้าง หรือพัฒนารูปแบบ โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง การพัฒนารูปแบบในขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยหลักการของเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญ ประกอบด้วย 1.1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำสารสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นร่างกรอบความคิดการวิจัย 1.2) การศึกษาจากบริบทจริง ในขั้นตอนนี้อาจจะดำเนินการได้หลายวิธี เช่น การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการในปัจจุบันของหน่วยงาน โดยศึกษาความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder) ซึ่งวิธีศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสอบถาม การสำรวจ การสนทนากลุ่ม เป็นต้น และการศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ วิธีศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นต้น 1.3) การจัดทำรูปแบบ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะใช้สารสนเทศที่ได้ในข้อ 1.1 และ 1.2 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกรอบความคิด

การวิจัย เพื่อนำมาจัดทำรูปแบบ ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวังหรือไม่ การเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริงหรือทดลองใช้รูปแบบในสถานการณ์จริงจะช่วยให้ทราบอิทธิพลหรือความสำคัญขององค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรต่าง ๆ ในรูปแบบ การทดสอบรูปแบบอาจกระทำได้โดยการทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนด การประเมินที่พัฒนาโดย The Joint Committee on Standards of Educational Evaluation ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน ดังนี้ 1) มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) 2) มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) 3) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) 4) มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) และการทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบ การทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบนี้ ผู้วิจัยได้นำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย มีการดำเนินการตามกิจกรรมอย่างครบถ้วน ผู้วิจัยนำข้อค้นพบที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงรูปแบบต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Allen, D. W. (2005). **Collaborative Peer Coaching**. California: Corwin Press.
- Bootprom, N. (2019). **An Internal Supervision Model for Sustained Education Development of Schools Under Bangkok Metropolitan Administration**. (Doctoral dissertation). North Bangkok University, Bangkok. (In Thai)
- Chainat Primary Educational Service Area Office. (2013). **Supervisory Manual**. Chainat, Thailand: Supervision, Monitoring and Evaluation Group. (In Thai)

- Department of Education Bangkok Metropolitan Administration. (2021). **Supervisory Manual for Schools under Bangkok Metropolitan Administration**. Bangkok, Thailand: Printing house of Agricultural Co-operative Federation of Thailand, Ltd. (In Thai)
- Glickman, C. D., Gordon, S. P., & Ross-Gordon, J. M. (1995). **Supervision and instructional leadership: A development approach**. Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Harris, M. B. (1985). **Supervisory Behavior in Education**. 3rd ed., Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Jedaman, P., Buraphan, K., Yuenyong, C., Suksup, C., & Kraisiwattana, B. (2016). Development Strategies for Transition of Management in 21st Century: Thailand 4.0. **Journal of curriculum and instruction of Education Rajabhat Maha Sarakham University**. 2(1): 1-13. (In Thai)
- Joyce, R & Weil, J.M.. (1986). **Model of Teaching**. New York : Prentice-Hall.
- Kaewdang, R. (2016). **Guidelines for Reforming Thailand's education towards 4.0**. Bangkok, Thailand: Office of the Education Council. (In Thai)
- Office of the Basic Education Commission. (2017). **Learning Management Approach in the 21st Century**. Bangkok, Thailand: Executive Office of Upper Secondary Education. (In Thai)
- Office of the Basic Education Commission. (2019). **The Area-based Integrated Supervision Approach for Improving the Quality of Education towards Supervision within the School Using the Classroom as a Base to Improve the Quality of Students**. Bangkok, Thailand: Education Supervisory Unit. (In Thai)
- Phengsawat, W. (2010). Model Development Research. **Sakon Nakhon University Journal**, 2(4): 1-15. (In Thai)
- Satun Primary Educational Service Area Office. (2013). **Supervisory Manual**. Satun, Thailand: Supervision, Monitoring and Evaluation for Educational Provision Group. (In Thai)
- Srisa-ard, B. (2010). **Introduction to Research**. 8th ed., Bangkok, Thailand: Suweerivasarn. (In Thai)
- Wiles, J. & Bondi, J. (2004). **Supervision: A Guide to Practice**. 6th ed., New Jersey: Pearson Merrill Prentice Hall.
- Willer, D. (1986). **Theory and the Experimental Investigation of Social Structures**. New York: Gordon and Breach Science.